

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 7. An & qualiter dicta promissio debeat extrinsecus manifestari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

Quaest. 5. An & qualiter promissio constituens sponsalia debeat esse libera.

R Esp. Primo: debere eam esse liberam ea libertate, quae sufficit ad meritum & demeritum; cum sit actus humanus, humanam obligationem inducens. Castrop. l. c. n. 4. Quare si furor, iracundia, ebrietas non adimunt plenam libertatem, obligationem quoque sponsaliorum non impediunt. Citat pro hoc Sanch. L. 1. d. 8. n. 5. Vasq. d. 5. c. 1. Cón. d. 21. du. 2. n. 18. concl. 6. Molin. de gust. d. 267. in princ. Gutt. de mat. c. 7. à n. 5. Verum aliis ista libertas non sufficit, sed requirunt libertatem, & tantam ex parte intellectus advertentiam & deliberationem, quanta requiritur & sufficit ad peccandum mortaliter, id est, plenam, seu talem, qualem viri prudentes in negotiis magni momenti adhibere solent; & non sufficere talem, qualem adhuc habere, solent semi-poti, semi-dormientes, etsi non requiratur plena & matura deliberatio, & omnium circumstantiarum consideratio. Siquidem sponsalia obligant sub peccato mortali; jam verò non omnis libertas sufficiens ad demeritum est plena; cum semiplene advertens ad malitiam, adeoque semiplene liber possit demereri, seu peccare venialiter, etsi non mortaliter. Unde jam etiam licet ebrietas, furor, iracundia, tanta non sit, ut tollat plenè seu omnimodam libertatem, seu solum ex parte, adhuc tamen penitus impediunt obligationem sponsalium, sive nullatenus promissio in illa facta constituit vera sponsalia. Advertendum proinde verba illa: adimere plenam libertatem: æquivoca esse; utique enim semiplena libertas adimit plenam libertatem, hoc est, impedit, quò minus libertas sit plena, seu perfecta; non tamen adimit plenè seu omnem libertatem, sed relinquit semiplenam. Unde jam etiam sequitur, quòd, si quis ante ebrietatem, vel amentiam habuerit intentionem contrahendi sponsalia, seu promittere alicui matrimonium, illa adhuc non contrahat, dum postmodum in ebrietate semiplena promittit matrimonium feminae, etiam plenè deliberatè repromittenti; cum enim obligatio sponsalium ex ipsomet contractu, & non ex voluntate illum celebrandi oriatur, necessario exigit contractum in se liberum, intellige plenè. Cui illationi non obstat primò, quòd cum Sacramenta v. g. Confirmationis Baptismi ab adulto suscipienda sufficiat intentio habitualis, seu præhabita non retractata, validè recipiantur in ebrietate etiam perfecta; nam præterquam quòd ad agendum plus requiratur, quàm ad recipiendum, de essentia seu forma illorum Sacramentorum non est actus suscipientis illa, quemadmodum essentia contractus sponsalitii, vel etiam matrimonialis consistit in volitione contrahentium. Neque etiam obstat, quòd sponsalia valide contrahi possint sub conditione eveniente priùs postmodum in ebrietate vel amentia; nam hac ratione adhuc non contrahuntur in ebrietate, sed extra eam, tamen perfecta & absoluta eorum obligatio suspendatur usque ad eventum conditionis, qua eveniente sive in ebrietate, somno, amentia, sive extra illam, sive scientibus, sive nescientibus contrahentibus, dicta obligatio evadit absolute absque omni alio actu illorum. Castrop. l. c. n. 5.

2. Resp. Secundo: promissio futuri matrimonii facta ex metu gravi cadente in virum constantem nequit constituere sponsalia valida; nam esto, quòd sponsalia inita ex tali metu à jure positivo non irritentur per se & immediatè, ex irritatione tamen matrimonii ob coactionem (quippe ad quòd contrahendum nemo cogi potest per talem metum) & ipsa irrita sunt eo ipso; ne, si per hoc modo coacta sponsalia obligaretur quis, jam eo ipso cogi posset tali metu ad contrahendum matrimonium, ita Castrop. l. c. num. 6. remittens ad seipsum, tr. 2. de peccat. d. 1. p. 9. num. 3. Verumtamen etsi id admittatur communiùs, dum ipsemet metum incussit injustè, negant tamen alii, dum metus illi aliunde incutitur, docentque, sponsalia talia non esse eo ipso invalida, sed valere usque ad sententiam Judicis, sententià Judicis ob hanc vel similes causas rescindantur; aliàmque esse de matrimonio rationem, quòd ideo jure sic statuente ipso facto est nullum, dum per talem metum extorquetur; nimirum quia semel contractum validè nullo modo dissolvi potest; sponsalia verò, etsi valida, & in specie sponsalia per metum talem contracta, etiam juramento confirmata, facile dissolvi possunt per Judicem. Unde jam etiam non sequitur, quòd si quis vi talium sponsalium obligetur ad contrahendum matrimonium, cogi quis possit ad matrimonium validum per metum talem injustè incussum; cum dicta sponsalia rescindi possint ac deberent. teneret autem sequela, si indissolubiliter pergerent obligare.

Quaest. 6. Qualiter hæc promissio debeat esse facta uni determinatæ personæ.

R Esp. Si quis promittat cum una ex pluribus filiabus Titii contrahere matrimonium, etsi harum singulæ ei repromittant, confurgere nequeunt sponsalia; cum enim matrimonium contrahi nequeat, nisi cum una determinatæ personæ, etiam non potest quis obligari ad illud contrahendum, quousque obligetur ad illud contrahendum cum una determinatæ personæ; quòd vi talis promissionis indeterminatæ non fit; cum vi illius adhuc maneat liber respectu singularium. Cónineck. l. c. num. 4. Pont. L. 12. c. 5. num. 6. Sanch. L. 1. c. 26. num. 7. Castrop. l. c. num. 7. cum communi.

Quaest. 7. An & qualiter dicta promissio debeat extrinsecus manifestari?

R Esp. Promissio purè interna seu mente retenta constituere nequit sponsalia; cum enim ea sint contractus promissorius, utrinque onerosus, & humano modo initus, necesse omnino habent duplici volitione utrinque manifestata perfici, ac proinde constitui in tali promissione, vi cujus pars altera possit & debeat repromittere, quòd impossibile est fieri per promissionem alteri nullatenus manifestatam, & omnino incognitam. Unde etiam in vi sponsaliorum obligari adhuc nequit Titius promittens DEO se ducturum Cajam in uxorem, etiam si DEUS dictam promissionem acceptet; cum

cum ad talem obligationem sponsalitiã inducendam necessarius sit consensus Caje reciprocus, qui ex eo, quod Deus illam promissionem accipit, non ponitur. Neque opponas, posse adhuc absque eo, quod manifestetur promissio, acceptari promissum, vi nimirum generalis acceptationis seu intentionis, quã Caja antecederet dicit: accepto, si quid mihi Titius promiserit. Nam talis acceptatio generalis & indefinita, neque jure positivo, neque jure naturali sufficit ad acqui- rendum jus activum, vi cuius possit obligare quis alterum in commodum suum. Non jure positivo, arg. l. 10. de donat. ubi dicitur: *Si nescit rem, quã apud se est; sibi esse donatam, vel missam non acceperit, donata rei dominus non fit.* Non jure naturali; siquidem jure naturã non obligor, quod minus utar re mea, quamdiu ea mihi pleno jure subjecta manet; sed actus liberi, quamdiu subsunt secreto naturali, vi cuius ne quidem Angelis, nisi nobis volentibus, cognosci queunt, cuique pleno jure subjecti sunt, non tantum ut possimus eos liberè occultare vel revelare, sed etiam sine ulla violatã justitiã vel infidelitatẽ nota retractare absque ulla alterius voluntate (hoc enim exigit plenum dominium) ac ita eo ipso nullam pariunt justitiã vel fidelitatẽ obligationem. Adde, quod, si meo actu merè interno jure naturali constitueretur alteri jus activum, vi cuius obligarer ex stricta justitiã, natura approbaret obligationem, quam approbari non esset consonum naturã, utpote ignoram omni homini & nullius usũs. Quomodo enim habens generalem illam & conditionatam acceptationem, ignarus factã à me promissionis posset sibi arrogare jus V. G. itineris per fundum meum? & quomodo ignarus ejus acceptationis potero obligari ad ei resistendum?

Quest. 8. An & qualiter promissio futuri matrimonii intimari absenti debeat, ut acceptari censeatur, & quis nomine ejus acceptare eam possit.

R Esp. Ad primum: Promissio facta absenti, ut ab eo acceptari possit & censeatur, necessariò intimanda ei per epistolam vel nuntium ad hoc specialiter destinatum; ita ut non sufficiat, ut alius tertius promissionem factam promissario declarat; non enim censeatur promittentis voluntas unita voluntati promissarii, nisi per medium ab eo destinatum, neque promittens promissario loqui nisi per medium à se in eum finem assumptum, Sanch. l. 1. d. 6. num. 19. Castrop. l. c. p. 3. num. 4.

R Esp. Ad secundum: Alius, qui ad acceptandum non habet speciale mandatum, nomine absenti puellã stipulari nequit, ita ut promittens ex hac stipulatione jam obligatus existat, ac si puella jam acceptasset, sed, ut promissio facta absenti animo contrahendi cum ea sponsalia firmitatem habeat, dum nemo adest habens speciale ad acceptandum mandatum, requiritur acceptatio per ipsam absentem præstita, antequam proinde promittens resilire potest; quia ante istam illius acceptationem nulla potest esse repromissio, antequam nulla in promittente nascitur obligatio. Sanch. l. 1. d. 7. n. 32. juncto n. 12. Castrop. l. c. n. 6. Sed neque si liberaliter, & non sub conditione repromissionis promittat quis patri, tutori vel curatori puellã absenti, se cum ea velle ma-

trimonium contrahere, stipulantibus etiam iisdem pro ea, adhuc non contracturum obligationem neque fidelitatis, neque justitiã comparatione puellã, tradit Castrop. l. c. contrarium sentiente Sanch. l. c. n. 36. nimirum quod, esto hac ratione directè se obligaverit patri, tutori &c. facta tamen sit hæc obligatio in favorem filii, eique jus quæsitum. Pro ratione dat Castrop. quod, esto pater, tutor stipulari possit pro filio, si tamen factum cohæreat personã filii, nec patris interest ea stipulatio, valeat solum quoad filium, non quoad patrem, ut ex Bartol. ad l. quod dicitur. ff. de V. O. ipse Sanch. cit. d. 7. n. 6. jam verò matrimonium, quod promittit se contracturum cum puella, puellã adhæreat, & nec patris illius nec alterius interfit; cum sit factum personale, non reale; adeoque comparatione puellã (quippe quã existimare posset illam promissionem sibi non esse utilem) ante acceptationem ab ea factam valere nequit.

Quest. 9. Num igitur promissio futuri matrimonii etiam manifestata Caje nullatenus Titium promittentem citra acceptationem Caje obliget?

R Esp. Affirmativè; ad omnem enim promissionem, ut vi illius obligetur promittens, acceptatio illius requiritur necessariò, si non tanquam constitutivum illius intrinsecum, saltem tanquam complementum & conditio sine qua non habet promissio vim obligandi, neque naturaliter, hoc est, in conscientiam dependenter à lege humana concedente promissario actionem contra promittentem, multoque minus civiliter, hoc est, ita ut jure sic statuente concedatur promissario quoque actio contra promittentem in foro externo, quippe quã semper, quamdiu acceptata non est, revocari potest absque eo, quod quicquam agatur contra veritatem aut etiam fidelitatem; cum semper sic sit conditionata: si alter velit: nimirum acceptare jus ei à me oblatum; aut etiam contra justitiã seu jus quæsitum per talem promissionem alteri; cum jus nullum in alterum transferri queat eo ignorante seu non volente, Castrop. l. c. Proceditque id ipsum, etiamsi promissioni internã adjiciatur juramentum. Nam si talis promissio non obliget in vi promissionis, antequam acceptetur, neque hoc juramentum obligabit, utpote merè accessorium promissioni, cujus proinde naturam sequitur; adeoque sicut hæc promissio, ita & hoc juramentum imbibit dictam conditionem; si à promissario fuerit acceptata. Sanch. de Sponsal. d. 7. n. 24. & 25. Gutt. de mat. c. 6. n. 26. Secus tamen est de juramento per se stante de contrahendo matrimonio, quod etiam non stante promissione obligabit, Gobat. Th. experim. rr. 10. num. 21.

R Esp. Neque opponas primò: Promissio matrimonii facta infanti revocari nequit, quousque infans veniat ad ætatem, in qua aptus est acceptare promissionem, Arg. l. jubemus. c. de emancip. liberor. Ergo hæc obligatio potest absque eo, quod innotescat alteri, aut ab eo acceptetur. Nam Castrop. l. c. Cõn. d. 22. du. 6. num. 26. & alii negant absolutè antecedens contra Sanch. d. 6. num. 29. Gutt. l. c. num. 11. nullatenus obstante cit. leg. dum pater, etiam invito filio, multò-